

MAGYAR KURIR

Bétsből, Pénteken, Julius' 9. dikén 1819.

Frantzia Ország.

Folytatása a' Követek' kamarájában Jünius' 19. dikén előfordult (a' 11. dik számú M. Kurir' 13. dik lapján Telbeszálkadott) nagyon fontos vetekedések előadásának:

Minister Gróf Decazes: — „Valóban egy se' lehet Uraságtok közt, ki azt gondollhatta volna, hogy az Igasság' Ministere a' maga beszédje által oda czélt volna, hogy azokat, kik a' Számkiváltettekért beérkezett kérelmeket aláírták, annyival is inkább ezen kamarának azokat a' tiszteletre méltó tagjait, kik ezen kérelmeknek pártját fogták, vádolja. A' mit ő Uraságtoknak mondani akart, a' mit mondott, 's a' mit mondani kéntelenített, mert kéntelenített, az e' volt, hogy ezen kérelmek nagyobb részint *egy köz pontból vették származásokat*, abból a' közép pontból, melyet az előttem beszélt Orátor (Courvoisier) közléhről lerajzola, egy oly közép pontrol, melyet az Országőszék jól esmer 's ugyan azért megvét, 's a' melly közép pont, akarmelly hatalmat tulajdonít is magának, 's a' nép' indulatain akarmelly nagy uralkodással bíni remélnje is, azt véghez vinni tsakugyan soha nem fogja, hogy a' nép úgy megvakuljon, hogy elfelejtse, hogy a' Kiralynak, a' maga palladiumának, 's általombástyájának, mivel tartozzék. —

„Úgy van, Uraim, soha el nem fogja ezt a' nép felejtteni; 's bár melly nagyon sérteni lássék némelykünk' füleit

ezen soha, még se' félek én ezt előttek többször is megújítani. Igen is, soha se' fogják azt az Öszszceskűttak, akár mi nagy számjok legyen, akár melly helyen tartásuk is gyűléseiket, véghez vinni, hogy Frantzia Ország a' maga valóságos javát meg ne esmerje, 's hogy elfelejtse, hogy az ő egész boldogságának záloga ezen thronus, 's hogy ezt megrázni lehetetlen a' nélkül, hogy egyszersmind a' mi boldogságunk is el ne enyészszék. Soha se' fognak ők ezen kamarában más lelket 's más indulatot felélesztieni, mint a' melly által ez ma lelkesítettik. Soha, akár melly nagyon iparkodjanak is, véghez nem viszik, hogy ezen kamarában, tsak egy szempillantatig is győzedelmeskedhessenek. Frantzia Ország tudja azt, hogy őtet a' nyughatatlanság' élesztőji ellen's a' részrehajlások ellen, tsak az ezen kamara' nagyobb részében mostan urlalkodó lélek és hajlandóság oltalmazhatják meg. Melly fontosok legyennek is bár azon vetekedéseink, a' mellyek finantziai állapotunkat illetik, 's a' mellyektől bennünket a' mi mostani beszélgetéseink egy szempillantatig elvonatnak, mitsoda fontossága van azoknak ezekhez képest, úgy mint a' hazának 's tsendességének fennállásához, 's méltóságának fenntartatásához képest, mellyek néki azt parantsolják, hogy mindenek felett a' maga 25 esztendőhig tartott szenvedései és szerentséltenségei által vásárlott szabadságának megőriztetésén iparkodjék, a' melly szabadságot mi sokkal

drágábban megfizettünk, hogy sem gondolatlanul a' játokra ismét ki akarnók tenni? —

„A' mi pedig Bignon Urát különösen illeti, én az ő' és barátjai' vélekedéseknek részese telyességgel nem lehetek, kik az ő' halgatását védelmezni 's őtet abban még jobban is megerősíteni jónak találták. Ő azon Dilemmának szarvai között, melyek közzé őtet az Igasság' Ministere helyezteté, magát telyességgel ki nem mentheti: Vagy halgatnia kellett volna, midőn beszélt; vagy most kell beszélnie. Ugyan mit mondana ő akkor, ha én ezen Oratori székéből azt erősíteném, hogy az én kezeim között valami oly Akta, oly Irás találtatik, melly által az ő' betsülete megsértetik, megbélyegeztetik; de a' mellyet én tsak akkor fogok elemútatni, mikor nékem tetszeni fog? Ő nékem azt fogná mondani, hogy őtet rágalmazom; 's hogy azt rífondja, néki arra jussa is volna. Úgy de, Bignon Ur! az Ur minket rágalmazott; az Ur minket a' maga halgatása által még most is rágalmaz. Az Ur' kötelessége, hogy beszéljen. Az Ur nem Ura annak, hogy meghatározza, mikor beszéljen. *Még nem jött-el az ideje*, így szoll az Ur! Ideje van Uram ennek mindenkor, kivált egy oly jó 's oly egyenes indulatú képviselőre nézve, ki az igasság' kimondását legelső kötelességnek tartja. Birája-é az Ur a' maga tulajdon kötelességeinek? Nem; az Ur azoknak nem birája, mihelyest ezen kötelességek abban állanak, hogy az Ur valamelly megbántást jóvá tegyen, 's mihelyest az Ur ezen kötelességekkel, nem tsak maga hanem mások eránt is tartozik. Jól tudja maga az Ur, hogy nagyon tudálatos gyanakodásokat 's nagyon gyűlölséges rágalmazásokat terjesztett-el, kétségkívül nem akaratjából, mivelhogy az Ur tsak igasságot akart mondani. Hanem ezen

igasság, ezen felfedezés, melyről az Ur oly valódi módon, oly nagy rettentőséggel feljelentette, hogy azt, ha el-jő az ideje, napfényre hozza, visszahőkölletti az Urat önn' maga előtt; az Ur rettenetnek kimondásától; 's beszédje' üres hangjának megesmertetésétől. Így itélek én 's így fogok itélai, hidje-el az Ur, mind azok, valakik azt a' meghívást hallották, mellyet mi az Urhoz intéztünk 's ezenél még egyszer az Urhoz intézünk.“

Manuel: (kinek beszédje nem jött ki egészszén) — tsudálkozok, hogy a' Ministerek, kik tsak mostanság nagyon panaszkodtak vala, hogy ezen képviselői kamarának tagjai a' Budget felett való tanátskozás közben ily sokszor eltávoznak a' dologtól, ma éppen magok ily szembetűnő muatrását adták ezen kitspongnásnak. Osztán az is igaz másfelől, hogy az Igasság' Ministere maga ki nyilatkozatá azt, hogy ezen kamarának azon tagjai, kik a' Számkivettettekért beadatott kérelmeknek pártját fogták, semmi szemrehányást nem érdemelnek; 's a' melly nyilatkoztatáshoz talám az ő' (a' Manuel) vélekedése szerént még azt is hozzá kellene tenni, hogy ezen képviselők azáltal, hogy lelkiismeretjék' szavát követték, a' közönség' gondolkodásának is megfeleltek. (Ezért nagyon zugott a' közép-pont 's a' jobb oldal). Hanem egyéb eránt, a' mi őtet (Manuel) 's az ő' társait illeti, ők nem sokat gondolnak azzal, hogy egy Minister mit tart felölök; ők tsak a' magok tselekedeteik és nem holmi fundamentum nélkül való erősítések szerént kívánnak megítéltetni. A' Ministernek, az özszeesküvésre nézve felhozott erősítéseiket fundamentum nélkül valónak mondotta lenni Manuel. A' Számkivettettekért beadatott kérelmek az ő' ítélete szerént a' közönség' ohajtását fejezvé-ki, nagyon kevés áll abban, hogy a' Centrumtól vet-

ték-e a' kérelmek a' magok származásos-
ka., vagy a' Peripheriától. Végrezetre ki-
nyilatkoztatja Manuel, hogy ők ezen
kérelmekkel oly társaságokban foglalatos-
kodtak, a' melyek minden esetre nézve
érdemelhetnének némiképp tekintet;
's végrezetre, hogy ők magoktól a' Mi-
nisterektől is biztatást kaptak volna a'
Számkivettetteknek visszahívattatása fe-
lől.

Az Igasság Ministere: Uraim! Az
éppen most leszállott Orátor' beszédében
általánál fogva úgy öszszezavartatott az
igasság a' hamissággal, hogy hosszas
beszéd kívántatna a' kétfélének egymás-
tól való megváltatására. Én csak az ő
főbb elősszítéseinek megvilágosítására
bótsáikozok ki: — „Igaz ugyan, hogy a'
Ministereknél a' Számkivettettek nézve
lépések tétettek; de az is igaz ám, hogy
mindenkor csak azokról volt szó, a' kik
nem örök időre küldettettek számkivetés-
be. Ha azon úgynevezett Király-gyilk-
lókról lett volna szó, kiket az 1816-ban
Jan. 12-dikén költ törvénynek 7-dik cikkelye
illet, így a' Ministerek telyességgel
senmi közbenjárói szószollást meg
nem halgattak volna. Ezen cikkely el-
töröltetésének kívánása, ez a' Királyi mo-
ralis személy ellen való megbántás,
egész Frantzia Országban, egész Európá-
ban, sőt az egész Világon mindenütt
éreztetett, a' hol csak érzékeny szívek ta-
láltatnak. Magok ezen kamarának azon
tagjai is kétségkívül érzették ezen kíván-
ságnak megbántóságát, a' kik feltették
volt magokban, hogy a' Számkivettete-
kért bejött kérelmeknek fíretétettetését
nem engedik. Ki lehet ezt csak abból
a' kevés iparkodásból is hozni, mellyel
ezen Urak akkor, mikor ideje volt (Máj.
17-dikén) azt sürgetni láttattak, hogy a'
beszélésre sort kaphassanak.“

Lafayette: De nem könnyen lehe-

tett ám sort kapni a' beszélésre; én kér-
tem, de nem kaphattam.

Manuel: A' többség vissza élt a'
maga nagy erejével. Engem nem hagytak
szóllani.

Benjamin Constant: Én is kértem
a' sort, hogy beszélhessek.

Az Igasság' Ministere: Uraim!
bár melly nagyon felindítottson is engemet
ezen tárgy, tsakugyan még is Ura va-
gyok elmémnek annyira, hogy el merjem
mondani, hogy szavaim azon Urak köz-
zül, kiknek vélekedéseik ellen tusakod-
tam, egygyet is meg nem bánthattak. Az
én bizonyágtételeimet, mellyeket én,
mint Orátor, az Uraságtok' célzássairól
kinyilatkoztatok, magok tetszécek szerint
helybehagyhatják vagy nem hagyhatják;
de nékem is engedjék-meg kimonda-
ni: „Hogy nem elég az embernek jó cél-
„jainak lenni; és hogy az ember, ha ném-
„részhajlás' embere is, megsalattatha-
„„tik, és a' részhajlás munkálódó eszköze-
„vé lehet.“ *Szünyyenek* meg már egyszer
Uraságtok öszszezavarni azon dolgokat,
mellyeknek egymáshoz semmi közök nin-
tsen, az az: a' határozatlan időre szám-
kivettett Frantziákat 's meg azokat, kik
a' Király' megölettetésére votizáltak volt.
Ez a' lármás vetekedés csak ezen utolsók
felett támadott. De ezen tüzet nem a'
Ministerek gyújtották. Ők csak azt kíván-
ták, hogy Bignon Ur magát a' mai
ülésben legnagyobb együgyűséggel nyi-
latkoztassa ki. Ő ezt nem tszlekedte, 's
hogy a' dolognak mindazonáltal így is
végetvelhessünk, jónak látom a' kérdést
ennyiben hagyni. Ha Bignon Ur a'
kívánt nyilatkoztatást megtette volna, mi
készek voltunk néki arra megfelelni: ha-
nem minthogy halgatása mellett vakmerő-
n megmaradott, tehát halgatásával is
megelégedni kéntelenek vagyunk. Morad-
jon a' lelke az egész halgatás' terbe.“

Bignon: Én magamra veszem ezer

terhet; és nem gondolom, hogy a' Minister' vétekeudése nekem törvényem volna."

(Igy folyt ez a' heves vétekeedés még sokáig, 's nem hogy lassanként isenededlek volna az Orátorok, hanem mind inkább inkább tüzesültek: melyre nézve nem tselekedhetjük, hogy ezen nevezetes ülésre a' jövő keddi M. Kuriban is vissza ne térjünk. Most nem tért több ide).

A' kérelmeknek megvizsgálására kirendeltetve lévő Biztosság Jun. 25-dikén ismét több kérelmekről terjesztette a' kamara elejébe a' maga vétekeudését, melyek most is a' Számkivettettek' visszahívattatását tárgyalták, 's a' biztosság' vétekeudése most is csak a' volt, hogy fére kell tenni az ő kérelmeket, 's ugyan ezt a' kamara is nagy többséggel meghatározta. 'Tsak a' bal szárnyon találtattak 18 *independensek*, a' kik ellenkezőleg volizáltak, 's a' kiknek neveik ezek: Constant, Chauvelin, Lafayette, Dupont, Daunou, Bignon Dargenson, Manuel, Guilhem, Perceau, Dörgmies, Jobez, Lafitte, Bellay, Picot, Bogue, Hernez, és Corcelles. — Rodet nevű oly nyilatkozatást adott be írásban, hogy ő a' volizáláskor nem lévén jelen, nem volizálhatott, de ő is azok közé tartozik, a' kik nem egygyeznek meg a' Számkivettettek' kérelmeiknek fétetettetésében.

A' Frantzia' Revolutzióból az a' hír is fenmaradott, hogy a' mikor Bonaparte a' maga személyes uralkodásán dolgozni kezdven 's az 500-zak' kamarájába bemenvén, ott egy Arena nevű tag keresztül akarta szelni, hanem Poure nevű tiszt állván a' dőfés elejébe, ő tartotta meg életben Bonapartét. Ez a' Poure is kérelmet adott mostanság a' kamara elejébe, melly arról nevezetes, hogy ugyan ezen ülésben vitatás alá vetettvén, Du-

pont ily nagyon nevezetes nyilatkozatást tett felőle: — „En, ugy mond, jelen voltam 's egész Frantzia Ország előtt becsületesemre erőssitem, hogy az *öt százaknak* azon ülésében a' Generális' megölettetésére nézve semmi proba nem tétetett. Daunou, Cnabaud, és Jard-Pauvilliers Urakat, kik vellem egygyütt hasonlóképpen jelen voltak, bizonyosságul hívom: mondják-meg, hogy nem hazug költemény volt-é az, hogy Bonapartét ezen tanátsban meg akarták gyilkolni, melynek költsé 's elhírelése tsak arra való volt, hogy ezen Ditsőségsszemjuzónak fogást 's módot szerezzenek Frantzia Ország szabadságának felborítására, melyre megkivántatott ezen 500 képviselők' tanátsának elszellesztetése.

Az esmeretes Ex-Direktor Barras egy könyvet adott ki ily cím alatt: *Az én Hazafitársaimhoz való irás*. Ő is a' Bonapartéra nézve felőle számyalt sok híreknek megezáfolásán iparkodék ezen munkájában. Miben álljon 's melyen tulajdonsága lehessen ezen egész könyv, hozzá vehetni tsak e' levés megjegyzésekből is: — Tagadja Generális Barras, hogy Politikai életben valaha a' fő hatalom' elnyerésén iparkodott volna; hogy ő, se' Bonapartétól se' mástól soha semmi jótéteményt nem vett, sőt hogy Bonaparte neki még azt a' summát se' fizettette, melytől ő vissza, mellyel ő a' Republikát a' VII-dik esztendőben annak terhes környúlállásai között segítette volt. Tagadja Barras, hogy a' Direktoriummal történt végső változásban ő lett volna az eszköz; a' mit felőle ezen tekintetben irtak 's beszéltek, mind költemény volt, mert még az a' jóvallás is a' mi ezen tekintetben akkor külső Országokról az egygyik Direktorhoz érkeztetett, ez is azonnal mindenik Direktorról közöltetett, mint az akkori jegyző könyvek kimutathatják 's mint az ő még

életben lévő Collégáji megmondhatnak, 's több effélék.

Spanyol Ország.

A' Király Ministeri között ismét nagy változás történt. A' külső dolgokra ügyelő Minister *Marquis de Casa Irujo*, a' ki még Junius' 12-dikén a' Királlyal együtt dolgozott, a' nélkül, hogy a' Király' kegyelmé' elvesztésének legkissebb jelet észre vette volna, azon éjjel ágyából felkeltetvén, a' Ministerségből lett elbocsátási Dekretomon kívül arról is parancsolatot vett, hogy még azon éjjel Alavába vegye útját számkivetésbe. Gondolják, hogy az Amérikából haza felé útban levő Ritter *Onisnak* van szánva ezen ministerség; most csak ideig-meddig biztatott *Simon* nevű Status-tanácsosra. A' megbukott Minister 's az igazság' Ministere *Don Lozano de Torres* között régen uralkodott az egyenetlenség, 's végre ezen utolsó lett a' győzedelmes. A' Hadiminister *Don Eguíjón* is elbocsátotta a' Király. hanem őtet magát Grenadai fő Kapitányá' nevezte, csak az ő első Tanácsosá' *Don Herediát* küldötte Amérikába számkivetésbe.

A' Siciliali Királyi Princzaszszony, mint a' Spanyol Király ifjabb testvére *Don Francesco Paula* jegyese, Jun. 11-dikén tartotta Madridba való pompás beemenetelét, 's második versbéli összedatattatása 12-dikén ment véghez. *Duca di S. Nicandro* adta által.

Spanyol Amérika.

A' Londoni levelekben kijött az Uj-Grenada' függetlenségét illető Akta. Aláírák: az Uj-Grenadai Fő Kormányozó *Don-Juan-El'as Lopez*, a' Segítő seleg' fő vezére *Gregor Mac Gregor*, és Statustitolának Minister *Don Joakim Vargas-y-Varga*. A' folyó esztendőben Aprilis' 4-ükén ment véghez az aláírás.

Ezen új Országtól azonnal Követelek küldettettek-el a' Veneczelai Respublika' Országlószékének mostani fő városába Angusturába, hogy egymás' függetlenségét költsönösen védelmező Szövevségi Kötést állítsanak lábra.

Nagy Britannia.

A' Londonban lakó Quacker familiák nagyobbadon jöszágaiknak pénzétevéсэн iparodnak 's Amérikába akarnak általköltözni. Ezek mind magokat jól bíró emberek, sőt sokan találatnak köztök olyanok is, kikre igazán reájok illik a' gazdag nevezet.

A' Londoni Kurir azt mondja, hogy nem igaz, hogy ott az Orosz Udvar számára ismét költsönözést nyitottak volna ki.

A' *Carlislei* dolgozlakosok, munkájának bérek neveltetett, azóltá tsendesen viselik magokat: hanem az ő példájokra most már a' Glasgoviak és Leedsiek kezdenek hasonló öszszgyülekezéseket tartani. A' Glasgovi gyűlésben azt jóvallotta nékik egy magát jól bíró polgár, hogy kériék a' Kögens Princzet, hogy azokat közzülök, laknek munkájok nints, mind szállitassa-el Amérikába 's ott adasson mivelni való földet nékik, hanem a' gyűlés ezen jóvallást igen mérsékletnek találván, azt határozta, hogy inkább a' közönséges Választási just, az az esztendőnként való parlamentumválasztást, 's az adófzetésnek lejjebbzállitattását kell kérni. — A' *Leedsiek* oly jó renűel tartották ugyan a' magok tanácskozásokat, hogy az előljárók 's a' latonaság nem találtak obot az ő elszélesztésekre. Végzéseik sumrája nékik is az ő úgynevezett *Bedicalis Reforma-tiójoknak* 's a' Francia Revoluzió' kezdetébéli *Declaratio des droits de l'homme*nak kérésé vált. Orátora között *Petre* nevű külömlőztetett egy magát legjobban, ki Londonból ment el végre oda.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

E r d é l y.

Maros-Vásárhely, Jun. 19-dikén: — E' folyó hónap' 11-dikén, reggeli harmadfél órakor, itten bévégezte betes életét Nemes Erdély Országá egyik nagy érdemű Itélő Mester, Méltóságos Nagy Ajtai Cserei Farkas Úr, életének 62-dik esztendejében, a' ki nagy tudományáról és ritka hazafiúságáról még most is emlékezetes Nagy Ajtai Cserei Elek Úrnak a' Kir. Tábla Actualis Assessorának egyik fia lévén, minclután a' Kolosvári Universitásban a' szeli debb és böltselkedő tudományokat különös maga megkülömböztetésével elvégezte, néhai ditsősségesen Uralkodó Felsőges Mária Theresiának rendeléséből a' bétsi Theresianumba vitetett, a' hol a' Közönséges, Természeti, Nemzeti, Romai Törvényeket, a' Politikai, Statistikai Tudományokat olly előmenetellel, hogy ezen Orzágnak díszére az elsőséget senkinek nem engedte, kitanulván; úgy a' Német, Frantzia és Olasz nyelveket is magának tulajdonná tévén, ugyan a' fennebb tisztelt bölts Uralkodótól olly rendeléssel utasítottatott vissza a' Kolosvári Universitásba, hogy ottan a' Haza Törvényeit is kitanulja, és személyéhez járuló ritka begyességéből, mellyre jeles tanulása által magát érdemessé tette, esztendei 200 Rf. fizetést is rendelvén számára, még azzal is tetézni kívánta Királyi kegyelmességit, hogy midőn a' Haza Törvényiből 1786-ban Augustus' 15-dikén, Felsőges Aszszonyunknak védelme alatt a' próba-bőre kiállítottatott, a' Törvényeknek fontosabb czikkelyeiből kikérdezett, az a' végre kirendelt Kir. Commissariusnak és Uraságnakszine előtt, mind ritka elméleti tehetségének, mind jeles szorgalmatosságának igen ditsőséges

jeleit adta volna, őtet egy arany lántzal és azon függő 's Fels. Aszszonyunk képét mutató arany Nummismával díszesíteni 's megajándékozni méltóztatott; — a' Felsőges Kir. Fő Igazgató Tanátsnál kezdvén szolgálattját, 1786-ban Concipistának, 1787-ben pedig Gubernialis Secretariusnak kineveztetvén, ezen hivatalában 1800-dik esztendeig millyen hívséggel és fáradhatatlan szorgalmatossággal folytatta hasznos szolgálattját, millyen nevezetes és terhes munkákat jeles talentomának kimutatásával dolgozott ki, eleven bizonyosságai mind azok, a' kik velle egygyütt szolgáltanak, mind pedig a' Fő Igazgató Tanáts Leveles Tárjában lévő irások; — 1800-dik esztendőben Jünius' 11-dikén az Országban igen sarkalatos, és az Ország Gyülésén is pennát vivő Itélő Mesteri hivatalra emeltetvén, ezen hivatalát egész haláláig szakadatlanul vitte, 's abban is mind az Igazság kiszolgáltatásában a' Mélt. Kir. Táblán, mind az Ország Gyülese Tárgyainak fontos kidolgozásában, az Ország Gyülesein, gyökeres tudományának, egyenességének, igazság szeretetének, hazafiú érzéseinek a' később időkre is fenn maradandó bizonyosságait adta; — az ő fő tulajdonságai voltak: a' Religióhoz buzgón ragaszkodó tisztelet, a' Fejedelemhez való foghatatlan hívség, Hazájához viseltető tantörithatatlan szeretet, példás egyenesség és igazság szeretet, hivatalának folytatásában fáradhatatlan munkásság, a' betöltötnök nemes erzése, a' mennél nagyobb tökéletességre törekedő vágyódás, a' közönséges társaságokban vele született 's másokat is felébresztő nyáasság; — mellyek által valamint életében a' közönségnek szeretetét megnyerte úgy halta után is fenn fogja marasztalni emlékezetét, es a' midőn a' rothadás törvénye

a' a' reitett része vissza tér a' teremés hamvaiban, nemesebb része örökösen élni fog, mind tetteiben, mind munkáiban; — mennél ritkábbak a' jó hazafiak, annál sajnósb a' hazára néve az olyan tsapás, melly által ilyen tagjaitól megfosztatik. —

* * *

A' folyó 1819-dik esztendő Jun. 18-dikán volt nagy felleg szakadásból következett víz-áradás által, Nemes Nagy Enyed Városában történt szerentséllenségeknek és romlásoknak leírása.

A' Torotzkó Szent Györgyi havasokon a' megirt napon rettenetes fellegszakadás lévén, az, az onnan le jövő 's a' Nagy Enyed Collegium két saluján Musinán, és Fel-Enyeden, valamint szintén Enyed Városán is keresztül folyó kistsiny palakot el annyira megnevelte, hogy a' ki maga nem látja, nem is képzelheti mitsoda rettenetes romlást és pusztulást hagyott maga után: ezen rettentő víz Enyedre délutáni egy órakor jöven estvéli hét óráig, hat órák lefolyta alatt, a' leg nagyobb dühösséggel tartott, és olly sebességgel jött meg, hogy annak mentében lakozó ház-népeknek némellyeknek alig volt annyi idejek, hogy házaikból kiszaladhassanak vagy a' házok héjára magokat megvonhassák; másoknak megint annyi idejek sem volt, és azokat házastól minden épületestől, sőt némellyeket telkestől együtt el vitt: a' mint eddig elé meg lehetett tudni 17-re ment azon szerentsélleneknek száma, a' kik ezen rettenetes árvíznek szomorú áldozatai lettenek, kik közül némellyek kifogalván eltemettettek, másoknak holt testei pedig még meg nem találtattanak: sok nagyobb és apróbb oktalán állatok veszte-

nek el, sőt egész szekereket bé fogott marhákkal seprött el az utcáról: talán jó módjával meg sem lehetne betsülni azt a' kárt, a' mit ezen áradás okozott: mind a' Collegium a' jószágaiban és a' tanulók a' városi gazda aszszonyoknál künn lévő portékáikban, mind az Aerarium a' katonák elsepert moundurjaikban, mind a' publicum a' drága és költséges hidakban, mind a' privatusok házaikban, egyéb épületeikben, telkeikben, és marháikban akkora kárt szenvedtenek, hogy tsak a' városi polgárok kára, a' hogy azt most meg lehetett betsülni, mintegy más fél száz ezer forintokra megyen: a' publicumnak három nagy hidjai, az Orbai, Lapádi és Midiszlai fundamentomostól elromlottanak, mellyek közül tsak a' Midiszlai ez előtt 3, 4 esztendőkkel mintegy 50 ezer forintjában került volt Ó Felségének, ezen kívül benn Enyed városában 2 nagy hidak, egyik a' Só-utján más a' Vármegye praetoriuma előtt való, ezek is úgy oda vagynak, hogy még helyeket is alig lehet megesmérni, sőt maga a' Vármegye Praetorialis háza, a' Vármegye fogházával együtt egy martos helyre lévén építve, a' víz, a' martnak alája ásván, ezen aerariális épületeket is fenyegeti a' veszedelm. Sokan vagynak olly szerentsétlének, a' kiknek még telkek is oda vagyon, többen azok a' kiknek telkek ugyan megmaradott, de épületeiket a' víz megemésztette, és leg többen olyanok, a' kiknek házaikból minden, az élelemre megkívántató eszközeik mind oda lettenek. —

Hasonló nagy árvizek voltak némely határos helységekben is, mint p. o. a' Collegium jószágaiban, 's tsak a' Collegium kára 20,000 forintokra könnyen reá megyen; volt Orhon a' Gróf Teleki Ádám, és Herepin a' Gróf Bethlen Pál jószágaiban, de az itten lévő károk már sokkal kevesebbek.

Magyar Ország.

A' Pesti Magyar újságlevelekben ezeket olvassuk: —

A' Nemzeti Bibliothekának Nagylelkű Fundátora, Gróf Szécsényi Ferencz ő Excellentiája, nem csak hogy azt meg nem szünt időről időre gazdagítani, hanem, hogy a' Tudományoknak bővebb kútforrásokat nyisson, ismét 9,000 kötetnél többől álló ritka, és drága könyvgyűjteményét a' Nemzeti Muzéum javára ajándékozta. Ezen, pompás kiadásokból álló, és rendszerent való betsekre nézve 100,000-nél többet érő Tudományos kints, a' mint azt rendbe szedve, és ladákra rakva (Tek. T. Horváth István Ur, a' Bibliothekának Gondviselője által vette, szerentésen Pestre leszállítottatott Jun. 19-ükén, 's a' Nemzeti Muzéum épületébe lerakattatván, ő Cs. Kir. Fő Hertzegségétől Országunk Nádor Ispánnyal várja további rendeltetését.

Junius' 30-dikán reggel hatodfél órakor Pesttől nem messze, ugymint Tápio-Bitskén, reggel nagyon érezhető földrengés volt, melly földalatti zugással egybe volt keptsolva. De sem ott károkat nem tett, sem Pestig az ingadozásai nem terjedtek.

* * *

Jelentették Nagyságos és Fő Tisztelendő Marsovszky István Praelatus Urnak Junius 21-ikén történt halálát. Ezen szomorú hírhez keptsolni kell még azon jelentést is, hogy éppen az nap hiteles levelek által tudósítottott ő Nagysága, hogy ő Császári Királyi Felsege által a' Septenvirális Tábla Assessorává neveztetett légyen. Így akkor lepte meg a' halál, midőn a' ditsősségnek új pal-

lyájára lépett volna. A' boldogútnak hiedeg tetemei 23-dikán délután 6 órakor rangjához illő tisztelettel a' P. Franciskánusok Templomának kriptájába takarítottak-el. — E' végső tiszteletet jelenlétekkel nevelték a' Felseges Curianak Méltóságos Tagjai, számos egyéb Uraságok, és a' Törvényt gyakorló Nemes Ifjúság. Az Egyházi foglalatosságot Nagyságos Kopátsy József, Weszpremi Kanonok Sümegi Sz. Jakab Apátura, Hantai Sz. Mihály Prépostja, Cathedrális Archidiaconus, és a' Királyi Táblának Praelatusa vitte végbe, a' ki hasonlóan ő Cs. K. Felsegének kegyelme által a' Septenvirális Tábla Assessorává kineveztetett; kinek minden jelenlévők annál buzgóbb óhajással életet, és egészséget kívántak, mennél közönségesebb az eránta való tisztelet.

Északi Amerika.

Az Elölülőnek, ki egy időtől fogva a' Déli tartományok megjárásában foglalatoskodik, Washingtonból oly kérelmet küldöttek utánna, hogy lehető hamarsággal térjen vissza, 's a' Congress-t hívassa össze, miöthogy fontos tárgyak fordúltak volna elő a' tanátskozásra.

B é t s.

A' Perugiából érkezett legújabb tudósítások szerent, mellyek Jun. 30-dikán indultak, a' Károlina Császári Fő Hertzegasszony egészsége oly módon jobbult, hogy nem gondolták hogy a' Cs. Felsegeknek onnét való elutozása, a' melly Julius' 5-dikére vala határozatva, több változást szenvedjen. Ez napon Arezzóban hálni, 6-dikát ott tölteni, 's 7-dikben Florenziába érkezni szándékoztak ő Cs. K. Felsegek.

Száz forin Conventiós pénzért adtak Váltó czédulában: —
Julius' 6-dikán $247\frac{3}{4}$ — 7-dikén $247\frac{3}{4}$ — 8-dikán $247\frac{1}{2}$ — forintot.